

22 januari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende [plaats], [straat],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

[naam],

geboren op [datum] te [plaats],

wonende te [plaats], [straat],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

voormalig lid van de Congregatie van de Minderbroeders Franciscanen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 juni 2012.

Op 16 juli 2012 is bij de griffie een verweerschrift ingekomen van aangeklaagde.

Op 12 december 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller voornoemd.

Aangeklaagde is verschenen.

Namens de Congregatie is verschenen dr. [naam] ofm, minister-provinciaal.

2. De klacht

2.1. Klager is op zijn 11^e jaar, in [jaar], naar het internaat in [plaats] gegaan om priester te worden. Na een jaar kwam klager terecht in een groep die onder de hoede stond van pater [naam], aangeklaagde, en door de jongens [naam] genoemd. Aangeklaagde was tevens godsdienstleraar op het gymnasium. Aangeklaagde was destijds een 'moderne' priester, iemand die liever geen pij droeg maar een pak. In zijn uitstraling was hij enthousiast, sportief, communicatief en humoristisch en dat alles maakte hem populair bij de leerlingen en in elk geval bij klager. Klager was eenzaam en had heimwee en wilde aandacht en affectie zoals een zoon dat wil van zijn vader. Aangeklaagde propageerde dat als je van elkaar houdt, je dat dan ook lichamelijk mag uitdrukken. Aangeklaagde kwam 'nachts naar het bed van klager en ging

hem over zijn bol aaien totdat hij wakker werd. Aangeklaagde nam klager dan mee naar zijn slaapkamer. Hij nam klager mee in bed en begon te knuffelen, strelen over het gehele lichaam en te tongzoenen. Hij leidde klagers hand met zijn hand naar zijn penis en klager moest hem aftrekken. Klager weet niet meer hoe vaak dit is gebeurd. Hij heeft van iemand anders gehoord dat hij vaak 's nachts zijn bed uit was. Klager vond het tongzoenen vies, het was nog viezer omdat aangeklaagde rookte. Klager weet ook dat aangeklaagde een zaadlozing kreeg en dat hij het heel vies vond ruiken. Hij snapte er bovendien niets van want hij was seksueel nog onrijp.

Door zijn manier van doen en uitstraling zorgde aangeklaagde ervoor dat er meer jongetjes om hem heen zwierven. Dat zorgde ervoor dat klager verliefd werd op andere jongens. Hij heeft twee langdurige relaties met een jongen gehad. Met een ervan heeft hij zelfs gevreeën - strelen en tongzoenen - in het bed van aanklaagde waar deze bij was.

2.2. Toen klager na de zomervakantie in [jaar] terugkwam op het internaat, kwam er een voor hem vreemde priester naar hem toe die zei dat [naam] was weggestuurd en dat zij wisten wat hij, klager, deed. Hij moest daar onmiddellijk mee ophouden anders zou hij van het internaat worden gestuurd. Klager raakte daar volkomen van in de war: wat eerst nog goed was en werd gestimuleerd was ineens helemaal fout. Er was op geen enkele manier opvang of begeleiding. Klager heeft toen al zijn gevoel weggedrukt en zich volledig in stilte teruggetrokken. Toen klager 20 jaar oud was heeft hij, toen hij zich daarvoor sterk genoeg voelde, de gebeurtenissen aan zijn ouders verteld. Zijn vader reageerde hoofdschuddend met 'dat kan niet...dat kan niet..' en zweeg verder, hij was zo streng rooms-katholiek dat hij wel de kerk maar niet zijn zoon geloofde. Zijn moeder heeft alleen maar gehuild en er is nooit meer over gesproken.

2.3. Klager is ongeveer twintig jaar geleden jarenlang in therapie geweest. Hij dacht het misbruik een plek gegeven te hebben maar het bleek en blijkt geheel verweven te zijn met alle aspecten in zijn leven. Klager heeft last gehad van angst, schuld- en schaamtegevoelens, en was voortdurend op zoek naar zijn (seksuele) identiteit. Hij kon zich niet uiten en heel moeilijk binden. Het doet klager veel pijn dat hij aangeklaagde aan de ene kant erg mocht terwijl deze aan de andere kant ver over klagers grenzen is gegaan.

2.4. Klager beoogt met de klachtenprocedure gehoord te worden, erkenning te krijgen voor zijn leed en excuses te krijgen van aangeklaagde. Aangeklaagde verwacht dat dit bijdraagt aan zijn 'herstel.'

3. Het verweer

Blijkens een brief d.d. 23 maart 2012 van dr. [naam] voornoemd is aangeklaagde op [datum] ingetreden in de orde der Minderbroeders Franciscanen, op [datum] tot priester gewijd en op [datum] uitgetreden.

Aangeklaagde heeft ter zitting en in de brief ingekomen op 16 juli 2012 een reactie gegeven op vier hem toegezonden klaagschriften, waaronder die van klager. Aangeklaagde erkent dat hij groepsleider was van klager in het door deze aangeduide tijdsbestek en erkent de afhankelijkheidsrelatie tussen hem en klager. Aangeklaagde erkent dat hij tactiel is in de omgang met anderen, ook destijds met de jongens. Dit uitte zich door ze te aaien en te strelen, en soms door een nachtkus. Hij ontkent echter ten stelligste dat hij een grens gepasseerd is die duidt op seksuele handelingen. Hij kan het zich niet voorstellen en hij kan het zich niet herinneren. Aangeklaagde kan zich klager goed herinneren doch absoluut niet hetgeen klager hem verwijt. Hij moest destijds van het internaat weg omdat hij te weinig gepaste afstand van

de jongens had gehouden en hen te veel aan zich had gebonden. Daarover had hij spijt betuigd in een brief aan de vader van een van de andere klagers, en over niets anders.

Aangeklaagde kan zich herinneren dat (ontluikende) seksualiteit een grote rol speelde in de groep jongens over wie hij het gezag had. Er bestonden grote vragen over vriendschap en verliefdheid tussen jongens, die de jongens met hem kwamen bespreken. Hij gaf dan aan dat ze mochten knuffelen met elkaar en dat dat niet zondig was. Dat was in strijd met wat de leiding voorschreef, er moest streng gecontroleerd worden op ongeoorloofd samenzijn.

Aangeklaagde is na zijn vertrek uit [plaats] naar [plaats] vertrokken, waar langzamerhand het besef groeide dat hij in zijn werk leerlingen te veel aan zich had gebonden en dat hij – seksueel vrij onvolwassen – zocht naar een vorm van contact, naar tederheid en liefde, die zij hem niet konden geven. Hem werd langzaam duidelijk dat hij niet langer celibatair kon en wilde leven. Hij heeft – met dispensatie van Rome – in [jaar] de orde verlaten, is gehuwd en lange tijd werkzaam geweest als godsdienstleraar op een middelbare school.

Aangeklaagde heeft inmiddels ook in een gesprek met klagers zijn spijt betuigd over de aantasting van de integriteit van klagers door hen te veel aan zich te hebben willen binden.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. De Klachtencommissie dient in de eerste plaats de vraag te beantwoorden of de door klager gestelde gedragingen zijn aan te merken als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure. Zij beantwoordt deze vraag positief voor wat betreft het in bed nemen van klager door aangeklaagde, strelen over het gehele lichaam, (tong)zoenen en aftrekken van aangeklaagde door klager.

Dat aangeklaagde toestond dat klager in zijn bed vree met een andere jongen acht de Klachtencommissie niet te kwalificeren als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. De Klachtencommissie is ervan overtuigd dat de gestelde seksuele gedragingen hebben plaatsgevonden door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Aangeklaagde nam klager meer dan eens ‘s nachts mee in bed en begon te knuffelen, strelen over het gehele lichaam en te tongzoenen. Hij leidde klagers hand met zijn hand naar zijn penis en klager moest hem aftrekken, waarbij aangeklaagde een zaadlozing kreeg. Daarnaast heeft klager een “toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs” overgelegd van [naam] waarin deze aangeeft dat bij hem het door aangeklaagde gepleegde misbruik bestond uit tongzoenen en het strelen van het bovenlichaam, waarbij hij de hand van aangeklaagde moest tegenhouden toen deze in de richting van [naam]s genitaliën ging. Voorts blijkt uit de verklaring van de klagers met de klachtnummers 2012T701 en 2012T712 dat aangeklaagde bij hen soortgelijke handelingen heeft verricht, met name strelen over het lichaam, zoenen, tongzoenen en met de hand in de richting van het kruis van de ander gaan. Het geheel past in wat aangeklaagde zelf benoemt als zijn zoeken naar een vorm van contact, liefde en tederheid.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12 jaar oud en in een zeer belangrijke ontwikkelingsfase in zijn leven. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon en een persoon met gezag aan wiens zorg hij was toevertrouwd.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is uitgetreden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De Klachtencommissie zal dan ook volstaan met het advies aan de Overste de klacht gegrond te verklaren.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Minderbroeders Franciscanen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 22 januari 2013 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en mw. W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Minderbroeders Franciscanen en aan klager en aangeklaagde verzonden.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager en aangeklaagde schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.